SVERIGES RIKSDAG

Motion till riksdagen 2026/27:2380

av Jessica Stegrud m.fl. (SD)

Migration

Innehållsförteckning

Förslag till riksdagsbeslut 2

1 Motivering 3

2 Kartläggning av sociala medier i viserings- och asylprocessen och genomsökning av digitala enheter i asylärenden (1–2) 4

3 Återkallelse av felaktiga uppehållstillstånd (3–4) 5

4 Återinför ”andra utomordentliga förhållanden” i 23 kap. Utlänningslagen (5) 6

5 Dispensabilitetsregeln för medborgarskap avskaffas (6) 7

6 Villkorlig frigivning för frivillig återvandring (7) 7

7 Åtgärdspaket för illegal arbetskraft 7

7.1 Strikt ansvar för den som använder arbetskraften (8) 8

7.2 Skärpta straffsatser (9) 8

7.3 Ändrade regler för underentreprenörer och beställare (10) 9

7.4 Ett statligt arbetstagar-ID i stället för branschens ID06 (11) 9

7.5 Samordnad myndighetskontroll (12) 10

8 Illegalas tillgång till sjukvård (13) 10

9 Återta den nationella kontrollen över medborgarskapet (14) 10

10 Låt inhibition omfatta alla tillfälliga verkställighetshinder (15) 11

11 Återinförande av bostads- och anställningsanmälningsskyldighet (16) 11

12 Begränsning av rätten till anhöriginvandring (17) 12
13 Permanent uppehållstillstånd för arbetstagare (18) 13
14 Sveriges förhållande till internationell rätt (19) 13

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om kontroll av sociala medier och digitala enheter och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om återkallelse av felaktiga uppehållstillstånd och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att tillämpa höjda säkerhetsprövningar för anställda vid Migrationsverket och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att tillsätta en genomgående utredning om Migrationsverket organisation och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att återinföra undantagsregler vid kriser och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att avskaffa möjligheten till dispens från identitetskravet och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om villkorlig frigivning vid frivillig återvandring och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om strikt ansvar för företag som anlitar illegal arbetskraft och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om skärpta straff för företag som anlitar illegal arbetskraft och tillkännager detta för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en utvidgad kontrollplikt och sanktioner mot företag som anlitar illegal arbetskraft och tillkännager detta för regeringen.
11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ett statligt arbetstagar-ID i stället för branschens ID06 och tillkännager detta för regeringen.

12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om samordnad myndighetskontroll och tillkännager detta för regeringen.
13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att begränsa papperslösas rätt till sjukvård och tillkännager detta för regeringen.
14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda möjligheten att lämna internationella konventioner om statslöshet och medborgarskap för att uppnå självbestämmande inom området och tillkännager detta för regeringen.
15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utvidga reglerna om inhibition och tillkännager detta för regeringen.
16. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att återinföra bostads- och anställningsanmälan och tillkännager detta för regeringen.
17. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att begränsa anhöriginvandringen och tillkännager detta för regeringen.
18. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att avskaffa permanent uppehållstillstånd för arbetstagare samt ompröva internationella åtaganden och tillkännager detta för regeringen.
19. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att tillfälligt upphäver asylrelaterade rättigheter med stöd av FEUF artikel 72 och EKMR artikel 15 och tillkännager detta för regeringen.

1 Motivering

Under decennier har svensk migrationspolitik präglats av en ansvarslöshet, otydlighet, godtycklighet och svag kontroll. Ett mycket högt asyl- och anhörigmottagande från främst länder med stora kulturskillnader har splittrat samhället, odlat utanförskap och urholkat välfärden. Under 2010-talet beviljade Sverige över 1,2 miljoner uppehållstillstånd, varav över 400 000 till asylsökande och deras anhöriga. Uppgifter från Eurostat ger vid handen att Sverige under många år beviljat tre gånger mer asyl per capita vart år än vårt grannland Danmark, och rentav mer än hela resten av Norden tillsammans.

Efter riksdagsvalet 2022 tillträdde en ny regering med stöd av Sverigedemokraterna utifrån den gemensamma överenskommelsen i Tidöavtalet.

Tidö-regeringen genomförde ett paradigmskifte för att åstadkomma en restriktiv och långsiktigt hållbar migrationspolitik. Mycket har redan gjorts för att strama åt villkoren

för asylrelaterad invandring, ställa om mottagningssystemet och förstärka återvändandearbetet. Resultatet av Tidö-regeringens politik kan ses i en stadigt minskande asylinvandring som under 2024 var på en historiskt låg nivå, vilket fortsatte 2025 och siffrorna från 2026 visar på en fortsatt trend.

Fokus för svensk migrationspolitik bör de kommande åren handla om att säkerställa att de reformer som genomförts får önskad effekt och att de inte urvattnas eller rullas tillbaka. För att upprätthålla legitimiteten i systemet behöver uppgradering av medborgarskapets värde, liksom att verkställa utvisningar av brottsdömda fortskrida. Ytterligare en viktig del blir att göra det möjligt att återkalla uppehållstillstånd som givits på felaktig grund eller som missbrukats genom exempelvis bristande vandel.

Steg för steg har Tidö-regeringen skärpt kontrollen över vilka som befinner sig i landet och vidtagit åtgärder för att migrationssystemet ska vara mer rättvist och rättssäkert. Detta arbete bör enligt oss fortsätta de kommande åren och innefatta åtgärder som att ytterligare begränsa möjligheten till dispens från identitetskravet vid medborgarskap.

Det kommer ta många år att komma till rätta med de problem som den ansvarslösa massinvandringen orsakat och det kommer därför vara av största vikt att hålla nere invandringen till ett minimum de kommande åren. Undantaget, på kort sikt, kan utgöras av viss kvalificerad arbetskraftsinvandring.

2 Kartläggning av sociala medier i viserings- och asylprocessen och genomsökning av digitala enheter i asylärenden (1–2)

För att hindra att personer som utgör säkerhetshot eller har politiska eller religiösa uppfattningar som gör det olämpligt för dessa att beviljas eller behålla uppehållstillstånd eller viseringar i Sverige behövs nya regler som tillåter kartläggning av sökandes digitala fotspår. Detta ska kunna ske dels genom att uppgifter om konton i sociala medier lämnas i samband med ansökan om uppehållstillstånd eller visering, dels genom att Polismyndigheten och Migrationsverket får möjlighet att genomsöka asylsökandes digitala enheter under vistelsetiden.

En målsättning är att uppehållstillstånd ska återtas i det fall utlänningen använder andra konton än de som han eller hon anmält i ansökan och att informationen som

hämtas från sådana konton ska användas inom ärenden om återtagande av uppehålls-tillstånd på grund av bristande vandel samt identifiera säkerhetshot.

För att åstadkomma detta behöver Migrationsverket registrera uppgifter om och övervaka utlänningars sociala medier, lämpligtvis genom tillämpning av AI. En sådan ordning måste emellertid vara förenlig med EU-rättens regler om personuppgifter, tillämpning av AI och asylprocess. Migrationsverket behöver också nya befogenheter för att undersöka elektronisk kommunikationsutrustning som asylsökande har med sig.

3 Återkallelse av felaktiga uppehållstillstånd (3–4)

Utöver det som tidigare nämnts för återtagande av uppehållstillstånd har det uppmärksammats i media att Migrationsverket har under det senaste året har behövt hantera flera fall där den egna personalen misstänks ha missbrukat sin myndighetsutövning. Det mest uppmärksammade gäller en handläggare som i mars anmäldes av sin enhetschef, vilket i somras ledde till att myndigheten inledde en utredning mot handläggaren. Migrationsverket granskade åtta ärenden som personen hanterat: sju av dessa har handläggaren felaktigt beviljat uppehålls- och arbetstillstånd för sammanlagt 41 personer.

Fallet är inte isolerat. Personalansvarsnämnden har vid ett annat tillfälle anmält en tidigare anställd till åtal, misstänkt för dataintrång och bedrägeri och för att ha försökt ta betalt för uppehållstillstånd. I ytterligare ett ärende föreslog en handläggare att dennes mamma skulle beviljas permanent uppehållstillstånd (PUT), och beslutet undertecknades kort därefter av handläggarens chef.

Det som har framkommit om Migrationsverkets hantering är fullständigt oacceptabelt. Myndighetens beslut kan vara livsavgörande, och misstankar om korruption och jäv innebär en allvarlig risk för att uppehålls- och arbetstillstånd utfärdas utan laglig grund. Konsekvensen är att inte bara förtroendet för migrationspolitiken skadas, utan även tilliten till svensk myndighetsutövning och rättsstatens grundläggande principer.

För att värna rättssäkerheten anser Sverigedemokraterna att regeringen måste vidta kraftfulla åtgärder inom Migrationsverket. Samtliga berörda beslut bör granskas skyndsamt, och tillstånd som efter individuell och rättssäker prövning visar sig sakna laglig grund ska återkallas.

Regeringen bör även se över vilka befattningar inom Migrationsverket som ska vara säkerhetsklassade och skärpa myndighetens interna kontroller. Det behövs bland annat bättre jävsprövningar, förstärkt uppföljning av avvikande beslut och tydligare rutiner för att upptäcka korruption, otillbörlig påverkan och utpressningsförsök.

Det finns också anledning att se över personalpolitiken. Under förra mandatperioden säkerställde vi att personer utan svenskt medborgarskap inte får fatta beslut i medborgarskapsärenden. Men det räcker inte. En myndighet som hanterar så omfattande mängder känslig information, med direkt betydelse för rikets säkerhet, har inte råd att vara naiv.

Kraven på säkerhet och lojalitet måste vara kompromisslösa. Sverigedemokraterna menar därför att kravet på svenskt medborgarskap bör omfatta samtliga anställningar vid Migrationsverket. Det är en rimlig och självklar utgångspunkt för en myndighet med ett så samhällsviktigt uppdrag. Vidare bör man se över säkerhetsklassningen för samtliga tjänster liksom utreda om det även för vissa tjänster krävs att man dessutom är svensk medborgare med Sverige som födelseland. Med tanke på alla de problem som uppdagats via bland andra Riksrevisionen och olika mediegranskningar så behöver Migrationsverkets organisation, processer och bemanning ses över i grunden. En omfattande utredning bör tillsättas så fort som möjligt.

4 Återinför ”andra utomordentliga förhållanden” i 23 kap. Utlänningslagen (5)

Under större delen av Sveriges moderna historia har regeringen haft möjlighet att vid allvarliga situationer besluta om tillfälliga undantag från den vanliga utlänningsrätten, en typ av fullmaktsstadgande. Detta har gällt vid krig, krigsfara, eller andra utomordentliga omständigheter.

Denna möjlighet begränsades 1976 till situationer som är direkt kopplade till krig eller krigsfara. Enligt texten visade migrationskrisen 2015 att dagens regler är otillräckliga. Ökad internationell rörlighet, stora migrationsströmmar, hybridhot där migration används som påtryckningsmedel samt ett försämrat säkerhetsläge anges som skäl för att återinföra den tidigare ordningen.

Sverigedemokraterna menar att fullmaktsstadgandet i utlänningslagen (2005:716) bör återställas för att motsvara vad som gällde före 1976, alltså ”vid krig, krigsfara eller andra utomordentliga förhållanden”.

5 Dispensabilitetsregeln för medborgarskap avskaffas (6)

Enligt 11 c § andra stycket lagen (2001:82) om svenskt medborgarskap, kan en person som inte kan styrka sin identitet idag bli medborgare efter 10 år, om personen kan göra sin identitet sannolik (dispensabilitetsregeln). Ungefär en tredjedel av alla medborgarskap som beviljas sker på grundval av den regeln (detta förändras över tid beroende på migrationsströmmarnas sammansättning).

Möjligheten till dispens infördes den 1 januari 1999 efter förslag från 1997 års medborgarskapskommitté. Reformen motiverades med att vissa personer annars riskerade att varaktigt utestängas från svenskt medborgarskap trots att deras svårigheter att styrka identiteten berodde på förhållanden utanför deras kontroll. Före reformen gällde ett i praxis utvecklat krav på styrkt identitet, utan någon motsvarande generell lagreglerad dispensmöjlighet.

Den nuvarande dispensregeln är en nationell svensk reglering och följer inte som ett särskilt krav av internationell rätt. Det finns därför i princip ett nationellt handlingsutrymme att begränsa eller avskaffa den. Något som Sverigedemokraterna förordar.

6 Villkorlig frigivning för frivillig återvandring (7)

Kostnaden för fängelsesystemet är hög och väntas stiga kraftigt när straffmassan enligt SOU 2025:66 kommer att öka markant, varje år. För att minska kostnaderna bör därför en möjlighet till villkorlig frigivning för frivillig återvandring införas, där den dömde avsäger sig medborgarskap eller uppehållstillstånd och får hjälp med resehandlingar till ett annat land. Frigivningen är villkorad av att personen lämnar Sverige permanent. Väljer personen att återvända så avtjänas hela straffet, och några ekonomiska stöd utgår inte.

7 Åtgärdspaket för illegal arbetskraft

Vid en arbetsplatsinspektion på Northvolt i Skellefteå den 25 november 2021 påträffades tolv utländska medborgare utan arbetstillstånd. Åtal väcktes, men den ansvarige på Northvolt friades. Skälet var att det inte kunde styrkas att Northvolt hade

ett anställningsförhållande eller stod som uppdragsgivare till arbetskraften, vilket 20 kap. 5 § utlänningslagen kräver.

Arbetstagarna var anställda av ett bemanningsföretag i ett annat EU-land och utstationerades sedan till Sverige i strid med reglerna. Eftersom den faktiska arbetsgivaren fanns utomlands kunde inte heller denne åtalas. Det innebär att det i praktiken är riskfritt att använda illegal arbetskraft så länge den förmedlas via ett bemanningsföretag i ett annat EU-land, och det finns tecken på att upplägget är vanligt förekommande.

ID06-systemet är otillräckligt som motvikt. Det är branschdrivet, i grunden frivilligt och bygger på att branschen kontrollerar sig själv. Korten beställs av byggföretagen själva, och systemet innehåller ingen information om löner eller skatteinbetalningar. Finland har i stället ett lagstadgat, myndighetsstyrt system med personkort och skattenummer i ett offentligt register, löpande lönerapportering och ett tydligt lagstadgat beställaransvar. Ett svenskt system efter finsk modell skulle kunna införas genom att rätten att arbeta på byggarbetsplatser knyts till registrering hos staten i stället för enbart till arbetsgivarens uppgifter.

7.1 Strikt ansvar för den som använder arbetskraften (8)

Straffbudet i 20 kap. 5 § ska kompletteras så att det omfattar situationen när en arbetstagare utför arbete på ett företags arbetsplats, även om detta sker genom en underentreprenör eller ett bemanningsföretag. Ansvaret ska vara strikt – det ska räcka att den illegala arbetskraften har utfört arbete på företagets arbetsplats, oavsett vilken juridisk person som formellt står som arbetsgivare.

Straffbudet ska därmed till sin funktion likna bestämmelsen i 20 kap. 12 a § utlänningslagen, med den skillnaden att punkten 3 där utgår. Det ska alltså inte finnas någon väg ut ur ansvaret genom att lägga en mellanhand i en annan medlemsstat.

7.2 Skärpta straffsatser (9)

Överträdelser bestraffas i dag med böter eller, vid försvårande omständigheter, fängelse i högst ett år. Det är oklart om fängelse någonsin har dömts ut. Det är en ordning som inte står i proportion till vad brottsligheten innebär det vill säga ett utnyttjande av människor i en utsatt situation, illojal konkurrens mot seriösa företag och undergrävande av arbetsmarknadens regler.

Sverigedemokraterna ser behovet av att straffsatsen höjs så att fängelse alltid ingår och lägst uppgår till två år, så att frihetsberövande påföljd döms ut även i normalfallet.

Försvårande omständigheter ska ge ett väsentligt högre straffvärde, särskilt vid systematisk användning av illegal arbetskraft, vid stort antal arbetstagare, vid utnyttjande av personer i beroendeställning och vid upprepad brottslighet.

Den särskilda avgiften ska höjas kraftigt: till 5 prisbasbelopp, och till 10 prisbasbelopp om arbetet har pågått längre än tre månader. Avgiften ska vara proportionell mot hur länge överträdelsen pågått och hur många arbetstagare den omfattat.

7.3 Ändrade regler för underentreprenörer och beställare (10)

Svenska regler behöver ett beställaransvar i hela kedjan. Den som beställer ett bygg- eller anläggningsarbete ska ansvara för att samtliga entreprenörsled, inklusive utländska underentreprenörer och bemanningsföretag, uppfyller kraven på arbetstillstånd, skatter, försäkringar och kollektivavtal. Vi måste ta bort ansvarsfrihet genom utländsk mellanhand. Ett företag ska inte kunna undgå ansvar genom att anlita en underentreprenör eller ett bemanningsföretag registrerat i en annan medlemsstat. Den som släpper in arbetskraften på arbetsplatsen bär ansvaret.

Inför en utvidgad kontrollplikt och sanktioner för beställare som brustit i kontrollen, med möjlighet att stänga av företag från offentliga upphandlingar vid upprepade överträdelser. Utöver det så behöver vi kunna utfärda näringsförbud ska kunna meddelas den som systematiskt använt illegal arbetskraft.

7.4 Ett statligt arbetstagar-ID i stället för branschens ID06 (11)

ID06 bygger på att branschen kontrollerar sig själv och är därför inte ett tillräckligt skydd. Sverige bör i stället lagstifta om ett obligatoriskt nationellt arbetstagar-ID för bygg- och anläggningssektorn, där identiteten kopplas till ett personligt skatte- eller arbetsnummer registrerat hos Skatteverket. Åtkomst till byggarbetsplatser ska villkoras av att personen är registrerad hos staten innan arbetet påbörjas. För tredjelands-medborgare ska arbetstillstånd alltjämt prövas av Migrationsverket, men tillträdet till arbetsplatsen ska dessutom kräva statlig registrering.

7.5 Samordnad myndighetskontroll (12)

Löpande rapportering av löner till myndigheterna, motsvarande Finlands centrala inkomstregister. Samordnade arbetsplatsinspektioner mellan Polismyndigheten, Skatteverket, Arbetsmiljöverket och Migrationsverket. Ärenden som rör misstänkt illegal arbetskraft ska kunna hanteras skyndsamt, med möjlighet till omedelbart verksamhetsförbud på arbetsplatsen under utredningstiden.

8 Illegalas tillgång till sjukvård (13)

Rätten till offentligt bekostad sjukvård i Sverige utgår från bosättning. Den som är lagligen bosatt har full tillgång till vården till subventionerade priser. Den som inte är bosatt har en mer begränsad rätt, beroende på vilken kategori han eller hon tillhör. EU-medborgare och asylsökande har enligt EU-regler rätt till sådan vård som inte kan anstå, till särskilda priser. Turister och andra utlänningar utan särskild grund har som huvudregel bara rätt till akutsjukvård, och betalar den själva.

Men denna princip har urvattnats. Genom förslaget i prop. 2012/13:109, som drevs igenom av den dåvarande borgerliga regeringen tillsammans med Miljöpartiet, fick personer som vistas i Sverige utan tillstånd en särskild rätt till sjukvård. I praktiken fick den gruppen därmed en mer omfattande vårdrätt än asylsökande. Argumentet är att reformen bör rivas upp, att rätten för denna grupp bör begränsas till lägsta möjliga nivå enligt Sveriges konventionsåtaganden.

Vi menar att svensk sjukvård ska vara tillgänglig för den som är lagligen bosatt i Sverige. Den som vistas här utan tillstånd ska inte kunna få en mer omfattande vårdrätt än den som söker asyl och följer de regler som gäller.

9 Återta den nationella kontrollen över medborgarskapet (14)

Svenskt medborgarskap är det yttersta rättsliga bandet mellan individen och staten. Det medför långtgående rättigheter och ska också förutsätta lojalitet med Sverige och respekt för landets lagar. Staten måste därför kunna skydda medborgarskapets betydelse mot personer som genom allvarlig brottslighet, terrorism, spionerі eller annan säkerhetshotande verksamhet visar att de motarbetar landet.

Dagens internationella åtaganden begränsar Sveriges möjligheter att själv bestämma villkoren för naturalisation och återkallelse av medborgarskap. Konventionerna tillkom under andra samhälls- och säkerhetsförhållanden. Mot bakgrund av ett allvarligare omvärldsläge, ett växande hybridhot och den organiserade brottslighetens utveckling bör Sverige ompröva om åtagandena fortfarande ligger i landets intresse.

Regeringen bör därför inleda processen för att Sverige ska frånträda 1954 års konvention om statslösa personers rättsliga ställning, 1961 års konvention om begränsning av statslöshet och 1997 års europeiska konvention om medborgarskap.

10 Låt inhibition omfatta alla tillfälliga verkställighetshinder (15)

Den som har fått ett lagakraftvunnet beslut om avvisning eller utvisning har inte rätt att vistas i Sverige. Om beslutet tillfälligt inte kan verkställas bör utgångspunkten därför vara att verkställigheten skjuts upp, inte att personen beviljas ett uppehållstillstånd med de rättigheter och förmåner som följer av ett sådant.

De regler som trädde i kraft den 1 juni 2026 är ett viktigt steg i rätt riktning. De innebär att personer som exempelvis har utvisats på grund av brott eller utgör ett säkerhetshot kan omfattas av anmälningsskyldighet och områdesbegränsning, få en anvisad boendeplats och få sin rätt att arbeta och ta del av välfärdsförmåner begränsad. Reglerna omfattar emellertid inte samtliga personer med tillfälliga verkställighetshinder.

Regeringen bör därför återkomma med ett lagförslag som gör inhibition till huvudregel vid samtliga tillfälliga verkställighetshinder. Möjligheten att bevilja uppehållstillstånd bör begränsas till fall där hindret bedöms vara bestående eller där uppehållstillstånd krävs enligt EU-rätten, Europakonventionen eller andra bindande internationella åtaganden.

11 Återinförande av bostads- och anställnings-anmälningsskyldighet (16)

Utlänningsrättens mest grundläggande funktion är att utöva kontroll över invandringen. Kontrollen kan avse uppehållstillstånd eller passinnehav, och som en del av den finns olika former av anmälningsskyldighet för myndigheter som Skatteverket och Arbets-

förmedlingen att anmäla till Migrationsverket när de inom ramen för sitt arbete kommer i kontakt med en utlänning.

Tidigare fanns i Sverige även en anmälningsskyldighet för enskilda som upplät bostad åt eller anställde en utlänning.

Sverige bör återinföra bostadsanmälningsskyldigheten och samtidigt flytta anmälningsplikten för anställningar från Skatteverket till Migrationsverket. Skyldigheterna bör omfatta enskilda som upplåter bostad eller anställer en utlänning, med undantag för nordiska medborgare och EES-medborgare. De administrativa kostnaderna bedöms nu vara hanterbara, och de nya sekretessbrytande bestämmelserna skapar förutsättningar för ett ändamålsenligt informationsutbyte mellan myndigheter.

12 Begränsning av rätten till anhöriginvandring (17)

Sverige är i dag mer generöst än vad EU-rätten kräver när det gäller anhöriginvandring, och så kommer sannolikt att vara fallet även efter att Tidöavtalets skärpning av försörjningskraven genomförts. Tre kategorier vars rätt att vara anknytningsperson inte stadgas i EU-rätten är studenter, arbetstagare och alternativt skyddsbehövande.

Betänkandet ”Bättre migrationsrättsliga regler för forskare och studenter” (Ds 2024:31) vilar på ett antal kartläggningar från Migrationsverket och mynnar ut i vissa förslag om anhörigas rättigheter, men någon begränsning av studenters rätt att vara anknytningsperson föreslås inte.

Det finns tydliga indikationer på att systemet missbrukas, av alla uppehållstillstånd som utfärdades till studenter och deras anhöriga 2023 avsåg 30 % den anhöriga kategorin. Men vissa asiatiska länder är överrepresenterade där vissa har ett genomsnitt på 70%.

I juni 2026 överlämnades Prop.2025/26:301 ”Skärpta villkor för anhöriginvandring” till riksdagen. I den föreslogs lagändringar gällande anhöriginvandring som exempelvis skärpta försörjningskrav och krav på heltäckande sjukförsäkring i vissa situationer. I augusti antogs propositionen av riksdagen och lagändringarna trädde i kraft den första oktober i år. Gällande studenter så skriver regeringen uttryckligen i propositionen att möjligheten för studenter att vara anknytningsperson vid anhöriginvandring bör tas bort, utom när tvingande EU-regler kräver det. Doktorander är dock undantagna. Man skriver vidare att regeringen avser att återkomma med förslag till sådana förordningsändringar. Man lade alltså inte fram själva begränsningen som en färdig lagändring i propositionen

utan åtog sig att återkomma med en ändring i utlänningsförordningen, vilket man hittills inte gjort.

Vi anser att regeringen bör agera nu. En seriös student har inget behov att ta med sin familj till sin studieort och detta har systematiskt utnyttjats av utländska företag som förmedlar tjänster, mot höga avgifter, om studier i västerländska länder. Vi sverigedemokrater kommer fortsatt uppmana regeringen att fullfölja sitt åtagande.

13 Permanent uppehållstillstånd för arbetstagare (18)

Permanent uppehållstillstånd (PUT) fasas under innevarande mandatperiod ut för alla kategorier utlänningar – förutom de med uppehållstillstånd på grund av arbete. Det är den kvarvarande gruppen som nu är problemet.

PUT för arbetstagare är mycket problematiskt eftersom uppehållstillståndet i sig har ett stort ekonomiskt värde. Ett vanligt upplägg vid missbruk av systemet med arbetskraftsinvandring är att utlänningen ”köper” ett uppehållstillstånd genom ett skenanställningsavtal. Att en sådan anställning leder hela vägen till ett permanent tillstånd gör missbruket än mer lönsamt och svårare att komma åt i efterhand.

Sverigedemokraterna vill även se en utfasning av permanent uppehållstillstånd för arbetstagare, eftersom det ekonomiska värdet i tillståndet gör gruppen särskilt utsatt för missbruk genom skenanställningsavtal. I stället bör arbetstagare som vistats i landet i omkring fyra år få en förlängd frist att hitta en ny anställning, lämpligen kopplad till tiden för A-kassa. Därmed sluts den lucka som i dag gör arbetskraftsinvandringen till den enda kvarvarande vägen till ett permanent uppehållstillstånd.

14 Sveriges förhållande till internationell rätt (19)

Sverigedemokraterna och Regeringen har under den gångna mandatperioden, med vissa undantag, anpassat den svenska utlänningsrätten till EU:s miniminivå. Trots detta fortsätter en viss asylrelaterad invandring, eftersom EU- och europarättsliga regler ger utlänningar rättigheter som ligger utanför svensk kontroll. För att komma vidare bör Sverige tillfälligt upphäva dessa rättigheter med stöd av FEUF artikel 72 och EKMR artikel 15. Sverige uppfyller redan kravet att de rättsliga verktygen ska vara uttömda; återstår gör att styrka problemets allvarsgrad genom en utförlig sammanfattning av de

migrationsrelaterade säkerhetsproblem som Säpo och Polismyndigheten har kunskap om. På den grunden kan ett tillfälligt upphävande beslutas och motiveras rättsligt.

Jessica Stegrud (SD)

Jonas Andersson (SD) *Karolina Widerberg (SD)*

Johan Tireland (SD) *Julia Kronlid (SD)*